

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת היידיש

מתן-תורה

על אופן השמעתם של עשרת הדיברות עומד רש"י בפירושו לשמ' כ/ א בד"ה 'את כל הדברים האלה' וזו לשונו **ואת כל הדברים האלה**: מלמד שאמר הקב"ה עשרת הדיברות **בדבור אחד**, מה שאי אפשר לאדם לומר כן. אם כן, מה תלמוד לומר 'אנכי' ולא יהיה לך? שחזר ופירש על כל דבור ודבור בפני עצמו. **כיוון שבאו לסיני ונגלה להם הקב"ה פרוחה נשמתם על שדבר עמהם, שנאמר (שיר ה) נפשי יצאה בדבורו, אבל התורה בקשה עליהם רחמים.**

וואָס האָבן יידן געהערט ביי מתן-תורה?

דער רימענאָווער רבי -רבי מנחם-מענדל תק"ה-1745, י"ט אייר תקע"ה 1815, האָט געזאָגט אַז יידן האָבן נאָר געהערט דעם אות אָלף.

פֿאַר וואָס? ווי אַזוי?

וואָס איז געווען די פֿוונה פֿון השם-יתברך?

דער רבונג-של-עולם האָט אויסגעלערנט די יידן אַ טיפֿע פֿוונה.

דער אות אָלף איז ראשי-תיבות:

אָלף - **אזון** - דער אויער

למד- **לב** - דאָס האַרץ

פה - **פה** - דאָס מויל

און דער קמץ מיינט- לקמץ - פֿאַרמאַכן.

דער סך-הכל פֿון די דריי גלידער איז אין גמטריא:

עינים מיט אַ פֿולל **181**

ווי אַזוי?

אזון - 64

לב - 32

פה - 85

סך-הכל- 181

מספר פֿולל- 10

די 4 גלידער קענען פֿירן דעם מענטשן צום גוטן אָדער חס-וחלילה צום שלעכטן.

צוליב דעם האָט אונדז גאָט געוואָרנט צו "מקמץ זיין", צומאַכן:

די אויערן - נישט צו הערן קיין לשון-הרע

דאָס האַרץ - נישט צו טראַכטן קיין שלעכטע מחשבות.

דאָס מויל - נישט צו רעדן קיין רכילות

די אויגן נישט צו קוקן אויף קיין מיאוסע זאַכן.

און דער עיקר **די אויגן** - **עינים** וואָס זענען נגד פֿולם.